

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

11.2.2009

B6-0098/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2

Esitaja(d): Claudio Fava

fraktsiooni PSE nimel

LKA poolt kinnipeetavate transpordiks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks
Euroopa riikide väidetava kasutamise uurimise ajutise komisjoni (TDIP) töö
järelmeetmed

Euroopa Parlamendi resolutsioon LKA poolt kinnipeetavate transpordiks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks Euroopa riikide väidetava kasutamise uurimise ajutise komisjoni (TDIP) töö järeelmeetmete kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõigusi ja põhivabadusi ning omavolilise kinnipidamise, tahtevastase ja riigi korraldatud varjatud kadumise ja piinamise keelamist käsitlevaid rahvusvahelisi, Euroopa Liidu ja siseriiklikke õigusakte, näiteks 16. detsembri 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning piinamise ja muul julmal, ebainimlikul või alandaval viisil kohtlemise või karistamise vastast 10. detsembri 1984. aasta konventsiooni;
 - võttes arvesse ajutise komisjoni järeldusi Euroopa riikide väidetava kasutamise kohta LKA poolt kinnipeetavate transpordiks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks ning teisi seda küsimust tõstatavaid aruandeid ja resolutsioone, sealhulgas Euroopa Nõukogu tegevust samas küsimuses;
 - võttes arvesse oma 4. veebruari 2009. aasta resolutsiooni Guantánamo kinnipidamiskeskuse vangide tagasisaatmise ja ümberasustamise kohta;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi presidendi kirja liikmesriikide parlamentidele ajutise komisjoni raporti järeelmeetmete kohta liikmesriikides;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi raportis Euroopa riikide väidetava kasutamise kohta LKA poolt kinnipeetavate transportimiseks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks sisaldus rida üksikasjalikke soovitusi liikmesriikidele, komisjonile ja nõukogule;
- B. arvestades, et pärast nimetatud raporti vastuvõtmist on ELi liikmesriikides toimunud rida arenguid, näiteks:
- Ühendkuningriigi välisministri avaldused kahe USA erakorralise tagasisaatmislennu kohta, millega veeti kahte vangi ja mille käigus maanduti 2002. aastal Ühendkuningriigi territooriumil, samuti kahtlustatavate lendude nimekirja koostamine saatmiseks USA ametivõimudele koos palvega kinnitada, et neid konkreetseid lende ei kasutatud vangide tagasisaatmiseks, samuti peaministri sellekohased avaldused;
 - Poola peaministri otsus anda prokuratuurile üle dokumendid LKA lendude ja vanglate kohta ning Poola prokuratuuri järeldused, milles väideti, et enam kui kümnekonnal LKA lennul kasutati Szymany lennuvälja, mis kinnitas ajutise komisjoni järeldusi;
 - Hispaania välisministri ja Hispaania parlamendi avaldused, milles selgitati El Paísis avaldatud teavet sõjaliste lendude kohta;

- uus teave LKA lendude kohta Portugali, millega veeti kinnipeetavaid ning mis toimusid Barroso valitsuse ametiajal, nagu väidab välisminister;
 - tagasisaatmise uurimisega seotud teabele riigisaladuse nõude kehtestamine mõnede valitsuste poolt, näiteks Itaalias, kus menetlus Abu Omari tagasisaatmise küsimuses on peatatud ja oodatakse Konstitutsioonikohtu otsust selle kohta, kas riigisaladuse nõude kehtestamine on õiguspärane;
- C. arvestades, et ELi õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste volinik teatas 3. veebruaril 2009. aastal Euroopa Parlamendis, et on võtnud rea meetmeid parlamendi soovitude rakendamiseks, muu hulgas saatnud Poola ja Rumeenia ametivõimudele kirja palvega tuua täielik selgus oma territooriumil salavanglate väidetava eksisteerimise küsimusse, ning avaldanud teatise, milles tehakse ettepanek uuteks meetmeteks tsiviillennunduse valdkonnas;
- D. arvestades, et vangide salajane kinnipidamine ja erakorralised üleviimised on vastuolus inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õigusega, Euroopa inimõiguste konventsiooni ja põhiõiguste hartaga, ning arvestades, et USA ametivõimud tegelevad praegu selle praktika läbivaatamisega;
- E. arvestades, et erakorraliste üleviimiste programmi raames mõnedes liikmesriikides röövitud isikud on USA võimud toimetanud Guantanamosse või teistesse riikidesse sõjaväe ja LKA lennukitel, mis on tihtipeale lennanud üle ELi territooriumi ning mõnel juhul teinud vahemaandumisi teatavates ELi liikmesriikides; arvestades, et kolmandatesse riikidesse viidud isikuid on kohalikes vanglates piinatud;
- F. arvestades, et mõned liikmesriigid on pöördunud USA ametivõimude poole taotlusega vabastada ja saata kodumaale tagasi erakorraliselt üle viidud isikud, kes on nende kodanikud või kes elasid varem nende territooriumil elamisloa alusel; arvestades, et mõne liikmesriigi ametiisikud on saanud Guantánamo või teiste kinnipidamiskohtade vangidega kohtuda ning neid üle kuulata, et kontrollida süüdistusi, mida USA ametivõimud on neile esitanud, tunnistades niiviisi seaduslikuks niisuguste kinnipidamisasutuste olemasolu;
- G. arvestades, et Euroopa Parlamendi raportis väideti ning järgnenud sündmused näitasid, et mitu ELi liikmesriiki on aktiivselt või passiivselt osalenud USA ametivõimude, LKA ja USA sõjaväelaste ebaseadusliku kinnipeetavate Guantánamosse transportimisel ja/või nende kinnipidamisel Guantánamos ja salavanglates, mille olemasolu president Bush on tunnistanud, või on olnud sellega seotud – mida tõendab hiljuti avalikustatud teave, et valitsused on rahuldanud USA ülelennu taotlusi, ja valitsuste teave salajaste vanglate kohta – ja et ELi liikmesriigid kannavad Guantánamos ja salavanglates peetud isikute transportimise ja kinnipidamise eest selget poliitilist, moraalset ja juriidilist vastutust;
- H. arvestades, et USA Senat on ratifitseerinud ELi-USA lepingu väljaandmise ja vastastikuse õigusabi kohta, mille on ratifitseerinud kõik ELi liikmesriigid, välja arvatud Itaalia;
- I. arvestades, et president Obama 22. jaanuari 2009. aasta korraldus, mis on küll suur samm edasi, ei paista täiel määral käsitlevat salajase kinnipidamise või piinamise kasutamise probleeme,

1. kutsub liikmesriike, nõukogu ja komisjoni üles täielikult ellu viima soovitusi, mille Euroopa Parlament esitas oma raportis Euroopa riikide väidetava kasutamise kohta LKA poolt kinnipeetavate transportimiseks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks, aitama kaasa tõe väljaselgitamisele, alustades uurimisi või tehes pädevate asutustega koostööd kogu asjaomase teabe esitamise ja avalikustamisega, ning tagama salateenistuste tegevuse parlamentaarse analüüsi;
2. kutsub Euroopa Liitu ja Ameerika Ühendriike tugevdama Atlandi-ülest dialoogi uue ühtse lähenemise üle terrorismivastasele võitlusele, mille aluseks on sellised ühised väärtused nagu inimõigusi käsitlev rahvusvaheline õigus, demokraatia ja õigusriik sellises rahvusvahelise koostöö raamistikus;
3. usub, et ELi-USA väljaandmise ja vastastikuse õigusabi lepingud on asjakohaseks vahendiks juriidiliselt pädeva õiguskaitse jaoks ning õigusalse koostöö jaoks terrorismivastases võitluses; tervitab seepärast nende ratifitseerimist USA Senatis ja kutsub Itaaliat üles lepinguid võimalikult kiiresti ratifitseerima;
4. tervitab president Obama kolme korraldust Guantánamo kinnipidamiskeskuse sulgemiseks, sõjaväeliste komisjonide tegevuse peatamiseks, piinamise kasutamise lõpetamiseks ja välismaal asuvate salajaste vanglate sulgemiseks;
5. kordab seetõttu üleskutset sulgeda kõik salajased kinnipidamiskeskused ja keelata nende kasutamine, mida otseselt või kaudselt juhivad USA ametivõimud USAs või välismaal; tuletab meelde, et salajane kinnipidamine on iseenesest põhiliste inimõiguste tõsine rikkumine;
6. tervitab õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste voliniku, eesistujariigi Tšehhi Vabariigi esindaja ning ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori eelseisvat visiiti Ühendriikidesse ning kutsub ELi delegatsiooni üles arutama koostöövõimalusi erakorraliste üleviimiste ja salavanglate küsimuse selgitamiseks, kuna need viisid inimõigusi käsitleva Euroopa ja rahvusvahelise õiguse jämeda rikkumiseni;
7. palub Euroopa Liidul, liikmesriikidel ja USA ametivõimudel uurida ja täielikult välja selgitada inimõigusi, põhivabadusi, piinamise ja väärkohtlemise keelamist, inimeste tahtevastast ja riigi poolt korraldatud varjatud kadumist ja õigust õiglasele kohtupidamisele käsitlevate rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide rikkumised ja kuritarvitused, mis on toime pandud seoses „terrorismivastase sõjaga“, et kindlaks teha, kes vastutab salavanglate, sealhulgas Guantánamo, ja erakorraliste üleviimiste programmi eest, ning tagada, et sellised rikkumised tulevikus ei korduks ja et terrorismivastases võitluses ei rikutaks inimõigusi, põhivabadusi, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtteid;
8. palub komisjonil ja nõukogul pärast ELi delegatsiooni USA-visitit anda Euroopa Parlamendile aru vastastikuse õigusabi ja isikute väljaandmise lepingute kohaldamisest ning ELi ja USA koostööst terrorismivastases võitluses koos inimõiguste täieliku austamise tagamisega, nii et pädev komisjon saaks nimetatud küsimusi käsitleda raportis, mille koostamisel lähtutakse muu hulgas kinnipeetavate transportimist ja ebaseaduslikku kinnipidamist uuriva ajutise komisjoni raporti lõikest 232;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile,

ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, terrorismivastase võitluse koordinaatorile, liikmesriikide parlamentidele, NATO peasekretärile, Euroopa Nõukogu peasekretärile ja Parlamentaarse Assamblee presidendile, ÜRO peasekretärile ning Ameerika Ühendriikide presidendile ja kongressile.